

Mehmet Altınay: Çok Yönlü Kişiliği, Enerjisi ve Uzlaşmacı Yaklaşımı

Hasan KILIÇ

Doğu Akdeniz Üniversitesi
Turizm Fakültesi

GİRİŞ

Metin Kozak, Prof.Dr. Mehmet Altınay'ın biyografisini yazma teklifini yaptığında aklıma ilk gelen keyifle bu yazıyı yazabileceğim duygusuydu. Ancak iş yazmaya gelince, aslında düşündüğüm gibi olmayacağını gördüm. Nedenine gelince, Altınay'ın anlatılacak o kadar çok yönü vardır ki, başlanılacak noktaya karar vermek bile uzunca bir süreyi alacaktır. Öyle de olur. Altınay'ın yaşamı, çeşitli boyutlara veya yönere göre incelendiğinde politikacı, bakan, akademisyen, eğitimci, yönetici, özel sektör ve aile reisi olma gibi farklı kimliklere sahip olduğu görülmektedir. Tüm bunları harmanlayan kimliği ise, turizme olan katkısı nedeniyle "turizmci" kimliğiydi. Böylesine renkli ve dinamik kişiliği olan birisinin yaşamının yazılması gerçekten güç bir çalışma olacaktı.

Kıbrıs'ın küçük bir kasabası olan Beyarmudu'nda (Pergama) başlayan yaşamı farklı renkleri bir potada eriten bir kimliğe dönüşmüş, bir şekilde günümüze kadar gelerek aslında diğer bir çok genç insanda olduğu gibi benim için de birçok açıdan örnek alanabilecek kesitleri içermektedir. "Bazı insanlar yemek için yaşar, bazıları da yaşamak için yer" şeklinde bir deyiş vardır. Bunu iş yaşamına "bazı insanlar çalışmak için yaşar, bazı insanlar da yaşamak için çalışır" diye uygularsak Altınay'ın, çalışmak için yaşayanlar arasında ön sırada yer alacağını söyleyebiliriz. Sürekli olarak "yaptığım iş keyiftir" sözünü kullanması ve işini bir hobi olarak görmesi bu algının oluşmasını destekler niteliktedir.

Uzun yıllar boyunca adını sürekli duyduğum Altınay ile ilgili ilk anım 1994 yılına aittir. Dönemin Doğu Akdeniz Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Özay Oral'ın bir yönetim kurulu toplantısı sırasında sorduğu bir soruya kimsenin yanıt vermemesi sonucunda uzun bir masanın en ucundan kalkın bir elin net bir şekilde verdiği yanıt ve yaptığı konuşma genç bir akademisyen olarak

beni etkiler ve "kim bu kişi?" sorusunu sormama neden olur. Bu kişi, Mehmet Altınay'ın kendisidir ve bu tarih bir süre sonra da Turizm ve Otelcilik Yüksekokulu Müdürü olarak kendisiyle uzunca sayılabilecek bir akademik ve idari çalışmalar yapacağım üniversitede yaşamımdaki bir dönemin de başlangıcı olacaktır. Bu düşünce yapısı ile farklı kimlikleri bünyesinde eriten bu kişiliği tüm yönleriyle bahsettiğim zorlukların üstesinden gelerek sizlere aktarmaya çalışacağım.

ÖZGEÇMİŞİ

İngiliz koloni döneminde ikinci dünya savaşı sonrasında mücadele yıllarının filizlenmeye başladığı yoksullukla savaştan bir ülkenin küçük bir köyünde, Pergama'da dünyaya gelir (1946). O dönemde doğanların genel karakteristiği olan mücadele etme ve vazgeçmeme gibi özelliklerin tüm yaşamını şekillendirdiğini söylemek yanlış olmayacaktır. İlk öğrenimini Pergama (Beyarmudu) İlkokulu'nda, orta ve lise öğrenimini ise dönemin İngiliz okulu ile Namık Kemal Lisesi'nde tamamlayarak Ortadoğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) İşletme Bölümü'nden mezun olur (1971). İstanbul'da faaliyet gösteren Sancaktül perde fabrikasında (1971-1972), Philips firmasında (1972-1973) çalışır. Evlenme düşüncesi sonrasında Kıbrıs'a dönerek Türk Bankası'nda farklı görevlerde bulunur (1973-1975). Sonrasında Kıbrıs merkezli meyve sebze ihracat şirketi olan Cypruvex'de Bölge müdürü olarak çalışır. Dönemin Ulusal Birlik Partisi (UBP) hükümetinde Kıbrıs'ın en genç Maliye Bakanı olarak görev yaptıktan sonra (1975-1976), Toplumcu Kurtuluş Partisi (TKP) milletvekili seçilerek meclise girer ve 1990 yılına kadar aralıksız milletvekili olarak siyasette yerini alır. Bu dönemde Mecliste Bütçe Plan Komisyon üyeliği ve sonrasında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı olarak görev yapar. Dönemin siyasi gelişmelerine paralel olarak milletvekilliğinden istifa eder (1990). Tica-

ret Bankası'nda Murakıplık görevinde bulunur (1990-1993).

Siyasetten ayrılması sonrasında kendisine yeni bir yol çizerek akademik dünyaya yelken açan Altınay, ilk olarak Doğu Akdeniz Üniversitesi İşletme Bölümü'nde yüksek lisans derecesini tamamlar (1992). Sonrasında Çukurova Üniversitesi Ekonomi Bölümü'nden doktora ünvanını alarak mezun olur (1994). Sırasıyla Doğu Akdeniz Üniversitesi'nde öğretim üyeliği, Turizm ve Otel İşletmeciliği Yüksekokul Müdürlüğü, yönetim kurulu ve senato üyeliği ve rektör yardımcılığı görevlerinde bulunur. UBP-TKP koalisyon döneminde Milli Eğitim ve Kültür Bakanı olarak görev yapan Altınay (1998-2001), görevinin bitmesini takiben yine üniversiteye dönerek 2015 yılına kadar öğretim üyeliğine ve yüksekokul müdürlüğü görevlerine devam eder. Altınay'ın uluslararası ve ulusal yayınlanmış bir çok yayını, kitabı ve yönettiği yüksek lisans ve doktora tezleri bulunur. Evli ve üç çocuk babası olan Altınay'ın 1946 yılında başlayan ve günümüze kadar gelen yaşamını özetleyen bu kısacık paragraf aslında içerisinde deneyim anlamında genç nesillere örnek olacak bir çok önemli yaşam dersleri de içermektedir.

YAŞAM FELSEFESİ VE İŞ YAŞAMI

Birlikte çalıştığımız süre içerisinde Altınay, planlı bir yaşam, dinamik bir yapı, enerji dolu iş azmi ve sürekli üreten bir kişilik olarak hafızalarımızda yer edinir. Onun yaşam öyküsünü yazarken yukarıda özetlediğimiz kısa özgeçmişte "yaşadığı her olaydan deneyim ve pozitif anlamda kazanç elde eder" dersek yanlış olmayacaktır. Yaşamını, politika öncesi (eğitim ve özel sektör dönemi), politik yaşam sonrası (akademik dönem) olarak sınıflandırabiliriz. İlk olarak ilkokul ve ortaokul dönemlerindeki eğitim yaşamı kendisi üzerinde önemli bir etki bırakır. İlkokul öğretmenini Hasan Cengiz, son derece başarılı bulduğu küçük öğrencisini dönemin en iyi okullarının başında gelen İngiliz okuluna ve sonrasında yüksek öğrenime gitmesi için teşvik eden kişidir. Çok az insanın yüksek öğrenime gidebildiği o dönemde onu bir arkadaşıyla birlikte teşvik ederek sına va girmelerini sağlar. İki arkadaş sınavda başarılı olur ve seçkin öğrencilerin girebildiği İngiliz

Okulu'nda eğitime başlar. Altınay'ın akademik dünyaya geçiş sonrası sürekli söylediği ve önem verdiği çok kültürlülüğün ve farklı becerilerin gelişiminin temellerinin o yıllarda atıldığını düşünüyorum. Türk, Rum, Maronit, Latin ve daha bir çok farklı özellikte kesimin bir arada eğitim aldığı İngiliz okulunda, hem Türkçe haricinde iki farklı dili (İngilizce, Rumca) öğrenme şansı elde eder, hem de çok kültürlü birlikte yaşamın deneyimini yaşar. O dönemin eğitim sisteminde öğrencilere normal eğitim programı içerisinde tarım veya işbilgisi dersleri öğretilir. Bu iki uygulamaya dayanan derslerin o dönemin çocukları gibi onunda gelişimine önemli bir etkisinin olduğunu düşünüyorum.

Akademik dünyaya geçtikten sonra da eğitim programlarına yönelik tüm söylemlerinde vurguladığı öğrencilere farklı dil ve becerilerin kazandırılması ilkesinin o yıllarda aldığı bu çok yönlü eğitimden kaynaklandığını söyleyebiliriz. Altınay'ın yaşamındaki en önemli ilkelerin başında zaman yönetimi gelir. Altınay, zamanın her anını planlayarak yaşamayı seven bir anlayışa sahiptir. Uzun yıllar fakülte çalışanlarının ve Altınay'ın sekreteryasını üstlenen Ayşe Sehzade'nin de ifade ettiği gibi, Altınay acil durumlar olmadığı sürece aynı saatlerde okula gelişi ve dönüşü aksatmaz, günaydın diyerek ve bir sade kahvenin sonunda masasına oturup, kimseyle belirli bir süre görüşmeyerek gününü planlayan bir anlayışa sahiptir. Mutlaka işinin takibini yapar. "To do list" hazırlama ve "n'oldu benim iş" deyişi onunla özdeşleşir diyebiliriz. Kendisine bu anlayışın ne şekilde oluştuğu sorulduğunda

Zaman yönetimi, takım oyunu ve liderlik gibi özellikleri Kıbrıs'ın köklü kulüplerinden Yenicami'de (YAK-Yenicami Ağdelen Kulübü) oynadığım dönemdeki ilişkilerin sonucu ve takım kaptanı olarak yüklendiğim sorumlulukların bir gereği sonucu geliştiğini düşünüyorum.

diye yanıt verir. Bu tür bir yanıt aslında Altınay'ın yönetim anlayışına sporun ve sporculuğun nasıl katkı yaptığının da en güzel örneğidir. O dönemin zorlu şartları ve toplumlararası olayların başlaması Altınay'ın eğitimine iki yıl ara vermesine yol açar. İki yıl sonunda İngiliz Okulu'ndan ayrılarak Mağusa Namık Kemal Lisesi'ne geçer

ve okulunu bitirir. Sonrasında üniversite öğrenimi başlar. Ortadoğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) İşletme Bölümü'nden yüksek şeref derecesiyle mezun olur. Karakterine yansıyan hırs ve çalışkanlığına üniversitedeki öğrencilik döneminin önemli etkileri olur. Başarılı bir üniversite deneyimi sonrası Kıbrıs'a dönme yerine iş yaşamına atılır ve İstanbul'da faaliyet gösteren Sancak Tülperde'de çalışmaya başlar. Sancak Tülperde sonrasında uluslararası bir firma olan Philips'e geçer ve önemli pozisyonlarda görev yapar. Girdiği firmalarda tek bir bölümde kalmaz, farklı bölümlerde çalışarak kendisini geliştirir. Altınay, bu dönemi yaşamının en zorlu dönemleri olarak görür ve bu düşüncesini yakınlarıyla paylaşır. Şimdiki eşiyile evlenme kararını verince durum daha da zorlaşır ve sonunda Kıbrıs'a dönme kararı alır.

Ancak yine de O'nunla çalıştığım dönemlerde ben de bıraktığı izlenimler arasında olan çalışkanlık ve araştırmacı kimliğinin özel sektörde çalıştığı o dönemde başladığı net olarak görülmektedir. Kıbrıs'ta o yıllarda (1972-1973) yaşam hiç de kolay değildir. Hem ekonomik koşullar hem de toplumlar arasındaki sorunlar, insanların yaşamını olumsuz yönde etkiler. İş bulmak kolay değildir. Ancak genç bir insan olarak uzun bir uğraş sonucu o dönemde Türklere ait en önemli banka olan Türk Bankası Genel Müdürü'nün karşısına çıkarak iş ister. Altınay'ın duruşundan etkilenen Macit Ferdi kendisini işe alır. Bu dönem onun açısından mali konularda kendisini geliştirme dönemidir. Bankacılık yaşamı Kıbrıs'ın ithalat ve ihracat işlemlerini de öğrenme olanağı sunar. Bu süreçte dışarıdan "The Institute of Bankers" sınavlarına katılarak uluslararası bankacılık ehliyeti kazanır. Türk Bankası'ndan sonra Kıbrıs'ın en önemli meyve sebze ihracat firması olan Cypruvex'e geçer ve farklı pozisyonlarda üç yıl çalışarak Avrupa'nın birçok ülkesini dolaşır.

YAŞAM FELSEFESİ-SİYASET DÖNEMİ-BAĞLANTILAR

İş yaşamındaki başarıları birilerinin dikkatini çeker ve siyasete girme teklifi alır. Dönemin en güçlü partisi Ulusal Birlik Partisi'nden (UBP) aday olur ve seçimi kazanır. Kıbrıs'ın en genç Maliye Bakanı olarak hükümette yer alır. Yasa ve tüzüklerle uğraşır. Çalışma yaşamını olum-

lu yönde etkileyen kurumların kurulmasında ve gelişmelerinde önemli sorumluluklar yüklenir. Sosyal Sigortalar, bunlar arasında yer alan en önemli kurumlardan sadece bir tanesidir. Sonrasında ise, UBP'den ayrılarak Toplumcu Kurtuluş Partisi'nden (TKP) aday olur ve milletvekilliği devam eder. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı olarak yine hizmette bulunur. Altınay'ın politik yaşamı tam 16 yıl sürer. Bu süre zarfında siyaset içerisinde farklı görevlerde bulunur. Mecliste Bütçe ve Plan Komisyon Üyeliği görevinde bulunur. O dönemdeki siyasi yapı içerisinde 16 yıl kesintisiz milletvekilliğine aday olmak ve kazanmak kolay birşey değildir. Bu dönemde siyasi gelişmelere paralel olarak partisinin meclise girme kararı doğrultusunda siyasetten ayrılma kararı alarak aktif politik yaşamını kapatır (1990).

Herhangi bir konuda onunla konuştuğunuz zaman ve bir yere ya da kişiye ulaşmak istediğinizde, mutlaka size bağlantı kuracağınız birilerinin ismini verir. Fakültede kendi aramızda konuşurken ve birisine ulaşmak istediğimizde adres hep Altınay'dır. Kendisinin bağlantıları, iletişim ağı çok geniştir ve mutlaka bir yerlerde bir tanıdığı vardır. Bu bağlantıların özellikle politik yaşamı dönemindeki ilişkilerden kaynaklandığını söylersek yanlış bir değerlendirme yapmamış oluruz. Onun temel felsefesinde insanların eşit olduğudur. Herkesten bir şey öğrenme düşüncesi yine onun özelliklerinden birisidir. Ona göre herkesin anlatacağı bir hikayesi vardır. Yakın bir arkadaşı olan Prof.Dr. Hasan Ali Bıçak tarafından anlatılan bir anektodu sizlerle paylaşmak istiyorum. Avrupa'nın bir ülkesinde Doğu Akdeniz Üniversitesi'nin katıldığı Yüksek Öğrenim Kalite Konferansı'nda bir toplantı sonrasında Altınay'ı lobide birisiyle görür ve o kişiyle derin sohbetler yaptığını şahit olur. Sonrasında yakın bir tanıdığı olduğunu sandığı kişinin kim olduğunu sorar, o da yeni tanıştığını Afrika'nın bir ülkesinden geldiğini söyler. Onunla eğitim kalitesi, ülkesindeki üniversitelerdeki uygulamalar gibi konuları konuştuğunu söyler.

Üniversitede rektör yardımcısı olduğu bir dönemde yine göreve çağrılır ve bu kez Milli Eğitim Bakanı olarak UBP-TKP koalisyon hükümetinde göreve başlar. Hedef ve hizmet odaklı yaklaşımı vardır. Hedefleri kişisel olmaktan çok kurumla-

rın gelişimi ile ilgilidir. Bu çerçevede önemli hizmetlerde bulunur. Bakanlığın ilk stratejik planı bu dönemde yapılır. Dört yaş grubunu eğitime alma yine Altınay döneminde gerçekleştirilir. Kolejlere giriş sınavının aşamalı ve çoklu yapılması yine bu dönemde getirilir. ODTÜ kampüs projesi, yine onun eserleri arasındadır. Politika defterini uzun yıllar önce kapmasına karşın yine de zaman zaman kendisine ihtiyaç olduğunda göreve koşması yine bitmeyen enerjisi ve iş odaklı olmasının bir yansımasıdır.

AKADEMİK DÜNYAYA GİRİŞ

1990 yılında meclisten çekildikten sonra politik yaşama nokta koyma düşüncesi hayata geçince Altınay'ın aklına gelen ilk soru doğal olarak 'ne iş yapacağım?' sorusudur. Siyasette bulunduğu süre içerisinde sadece milletvekilliği yaptığı ve ticari anlamda kendisine bir iş kurmadığı için o artık işsiz emekli bir vatandaş durumundadır. Bir süre Ticaret Bankası'nda murakıblık görevinde bulunur. Meclis'te iken Doğu Akdeniz Üniversitesi'nin kuruluş yasasına destek veren bir vekil olarak ilk aklına gelen ona uygun iş akademik dünyaya geçiş yapmaktır. Önce Doğu Akdeniz Üniversitesi İşletme ve Ekonomi Fakültesi'nde yüksek lisans; hemen sonrasında ise, Çukurova Üniversitesi'nde doktora derecesini tamamlar. 1994 yılında İşletme Fakültesi'nde öğretim üyesi olarak göreve başlar. Süreç içerisinde önce Doçentlik (1996) ve Profesörlük (2005) ünvanlarını alır. O yıllar, Turizm ve Otelcilik Yüksekokulu'nun emekleme yıllarıdır. Gerek kadro gerekse altyapı olarak turizm eğitime tam donanımlı olarak hizmet veremeyecek konumdadır. İlk olarak kendisine akademik kadroyu güçlendirme hedefini koyar. Bu hedef doğru ve gerçekçi bir hedeftir. O yıllarda çekirdek kadroyu oluşturan biz ya lisans ya da yüksek lisans mezunuyuz. Rektörlük ile konuşarak doktora yapabilmesi için hem akademik hemde mali anlamda olanaklar yaratır. Bugünün öğretim üyeleri doçentleri, profesörleri olan biz, bu gelişmemizi o süreci başlatan ve motivasyonu yaratan Altınay'a borçlu olduğumuzu söylersek doğru bir saptama yapmış oluruz. Altınay, aslında yaş anlamında büyük olmasının yanında fikirleri ve söylemleriyle de bir çok akademisyene örnek bir

rol modeli olur. Yakın çalıştığı bir akademisyen olan Dr. Mine Haktanır onunla ilgili gözlemini şöyle ifade etmektedir.

Mehmet Altınay, bize sadece yöneticilik yapmaz aynı zamanda babalık da yapar. Çok genç olduğumuz için bizlere devamlı yol gösterir.

Yirmi iki yıl süren Doğu Akdeniz Üniversitesi'ndeki çalışma yaşamında deyim yerindeyse aynı anda birden çok karpuzu koltuğunun altına sığdıran ender yönetici akademisyenlerden birisidir. Enerjisi bitmeyen, iş yapma azmi eksilmeyen Altınay Doğu Akdeniz Üniversitesi'nde üç dönem rektör yardımcılığı, Turizm ve Otelcilik Yüksekokulu müdürlüğü ve senato üyeliği yapar. Üniversitede ilk stratejik plan çalışmalarını başlatan kişidir. Üniversitede sürekli vurguladığı yüksek öğrenimde kalite olgusunu yaşama geçirmek için büyük mücadele verir. Üniversitede kalite kurullarının kurulması, kalite güvence sisteminin geliştirilmesi, kalite el kitaplarının basımında önemli görevler üstlenir. Altınay'ın Doğu Akdeniz Üniversitesi'nin Avrupa Üniversiteler Birliği'ne üye olması ve kurumsal değerlendirme sürecine girmesinde de önemli etkisi olur. Avrupa'nın en önemli akredistasyon kurumlarının başında gelen Alman FIBAA akredistasyon kurumunu Doğu Akdeniz Üniversitesi ile buluşturan yine Altınay'dır. Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi (EQF) ile ilgili çalışmaların başlaması ve bu uygulamaların üniversite ve fakültele yayılması için ciddi çalışmalar yapar.

"Ben yaşamım boyunca çalışmadım, hepsi keyiften ibaretti" sözü aklımızdan hiç çıkmaz. Altınay, iş yaparak bundan keyif aldığını söyleyen nadir insanlardan biridir. Turizm ve Otelcilik Yüksekokulu müdürlüğü (daha sonra Turizm Fakültesi dekanlığı) dönemince akademik anlamda okulun gelişimi için yeni programların açılmasını sağlar. Aşçılık, Gastronomi ve Mutfak Sanatları programları ile Turizm İşletmeciliği doktora programı, onun döneminin programlarıdır.

Üniversitelerin asli görevleri arasında eğitimin yanında topluma karşı sorumlulukları olduğuna inanır. Bu inancını akademik ve farklı ortamlarda devamlı paylaşır. Turizm ve Otelcilik Yüksekokulu olarak ülke turizminin gelişimi için adımlar atmaktan çekinmez. Bu konuda çok hizmet-

leri olur. Bunlar arasında ülke turizminin önünü açan Turizm Master Planı'nın ilk çalışmalarının Turizm Bakanlığı ile işbirliği içerisinde başlaması onun dönemindedir. Turizm Bakanlığı ile dönemin Çalışma Bakanlığı'nın sektöre yönelik ortak eğitim, ara eleman yetiştirme projeleri ve çalışmalar yine onun girişimleri ile başlatılır.

TURİZM LİTERATÜRÜNE KATKISI

Altınay, yönetsel katkılarının yanında turizm literatürüne önemli katkı sağlayan çalışmalarda da bulunur. Rekabet stratejileri, turizm politikası, turizm ve Avrupa Birliği, turizm planlaması gibi konular araştırma alanları arasında yer alır. KKTC'deki turizm eğitime yönelik çalışmaların ve genel turizm eğitimi incelediği 'Turizm Eğitimi' kitabı, özellikle turizmde rekabetsel stratejilerin analiz edildiği ve turizmin gelişimine ve tanıtımı ile planlanmasına yönelik önerilerin yapıldığı 'Turizm Sektöründe Rekabetsel Stratejiler' onun eserleri arasındadır. Kuzey Kıbrıs'ın örnek olarak yer aldığı ve ekonomik bakış açısıyla Turizmin tartışıldığı 'Küçük Ada ekonomilerinde Turizm' basılmış kitapları arasındadır. Kitapları dışında turizm literatürüne ulusal ve uluslararası yayınlanmış makale ve konferans yazıları vardır. Turizmin yazın literatürüne yaptığı katkılara ek olarak öğrencileri arasında tez danışmanlığı yaptığı ve önemli yerlere gelmiş bir çok insan vardır. Bunlar arasında Ankara'da elçilik yapmış Büyükelçi Ahmet Z. Bulunç ön sıralarda yer almaktadır. Bir dönem KKTC Cumhurbaşkanlığında Müsteşarlık yapmış Hasan Sarıca onun öğrencisidir. Yine KKTC Turizm ve Çevre Bakanlığı Müsteşarı Şahap Aşıkoğlu onun mezun ettiği öğrenciler arasında yer almaktadır. Doktora öğrencisi Nafia Güden, bugün Uluslararası Final Üniversitesi'nde öğretim üyesi olarak hizmet vermektedir. Tez danışmanlığını yapmadığı ama eğitim anlamında önemli katkı verdiği ve bugün turizm sektörü içerisinde farklı kurumlarda akademisyen olarak görev yapan bir çok öğrencisi vardır. Orhan Uludağ (Turizm pazarlaması ve işletmeciliği), Ali Öztüren (Turizm işletmeciliği, Tedarik zinciri yönetimi), Mona Bounzari (Turizm pazarlaması) ile Sıtkiye Kuter (Eğitim yönetimi) önemli figürler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Altınay, beşeri ilişkilere önem veren ve insan sevgisi olan bir kişiliğe sahiptir. Ofisinde onu ofis masasında otururken görmek pek mümkün değildir. Çalışma masası kapı girişinde olan toplantı masasıdır. Çalışma ofisinin kapısı özel bir işi olmadığı sürece devamlı açıktır. Altınay, sadece fakülte öğretim elemanları ile değil, öğrencileriyle de samimi iletişim kuran, onların sorunlarına eğilen ve çözülmesi için uğraş veren bir yapıya sahiptir. Öğrencilerin çoğu onu yine genç öğretim elemanlarına benzer bir şekilde rol modeli olarak görürler. Altınay, onlar için ulaşılabilir sorunlarını dinleyen ve çözüm üreten birisidir. Sohbet etmeyi sever ama onun bile zamanını mutlaka ayarlar ve sınırlandırır. Bir öğrencisinin kendilerini her zaman dolaşırken bile olsa gördüğünde Altınay'ın "söyle aslanım" şeklinde çağırmasını unutmaması ve bunu aktarması sıcak ilişkiler için en güzel söylevlerden biri olarak hafızlarda yer edinir. Öğrencilerine sürekli olarak yabancı dillerini geliştirmelerini ve teknolojiyi mutlaka iyi öğrenmelerini ve kullanmalarını tavsiye eder.

ÇALIŞMA AKRADAŞLARI GÖZÜYLE

Altınay'ın farklı bakış açılarından nasıl değerlendirilebileceğini ve biyografisinin yazılabileceğini planlarken çok yakın çalışma arkadaşlarının görüşlerine başvurdum. Dr. Mine Haktanır (Doğu Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi öğretim üyesi), görüşlerine başvurduğum akademisyenlerden bir tanesidir:

Mehmet Altınay, enerjisi ile örnek aldığım bir rol modelidir. Ona yetişmeyi düşünürseniz mutlaka yolda kalırdınız. Yaşam ilkesi eşitlik ve haksızlık yapmama üzerine kuruludur. Müdür olduğu dönemde çok genç olduğum için devamlı fikirleriyle bana yol gösterirdi. Sabahleyin benimle kahve içer güncel konularla ilgili genel bir değerlendirme yapardı. Unuttuğum sözünü "olan olmuştur, bir sonraki hedefe bakalım". Bir bakıma geçmiş geçmiştir, geleceğe bakmak lazım.

Altınay, geçmişte takılıp yaşayan bir özelliğe sahip değildir. Dolayısıyla kendisine sürekli yeni hedefler koyar. Uzun yıllar neredeyse akademik yaşamı boyunca kader birliği yaptığı ve sürekli birlikte çalıştığı yakın dostu İşletme Ekonomi Fakültesi eski Dekanı ve Yüksek Öğrenim ve Akreditasyon Kurumu (YÖDAK) Başkanlığı görevin-

de bulunmuş Prof.Dr. Hasan Ali Bıçak'ın görüşleri de bu algıyı doğrular niteliktedir:

Mehmet Altınay ile 1990 yılında tanıştım. Gerek yüksek lisans gerekse doktora sırasında birlikte çalışma olanağı bulduk. Birlikte ortak makaleler yazdık. Yazdığımız her makaleye mutlaka katkı verirdi. Akreditasyonlar ve kalite onun için vazgeçilmez iki önemli hedefti. Bitmeyen bir enerjisi vardır. Yalanı sevmez, işlerini çok yakından takip eder. Mutlaka gününü planlar. Altınay, hedef odaklıdır. Bir işi planlarken o işin nasıl yapılacağını da planlar. Mutlaka hedefleri vardır ama bu hedefleri kişisel değil kurumsaldır. Sorunlara karşı mutlaka yapıcı önerilerde bulunur. Empati yapma özelliği çok gelişmiştir. Uzlaşmacı bir kimliği vardır. Bu özelliğini daha iyi anlatmak için onunla yaşadığım bir anıyı paylaşmak istiyorum. Yoğun geçen bir yönetim kurulu toplantısında Altınay'ın önerisiyle bazı konularda önemli kararlar alınmıştı. Ancak bu kararları içine sindirmeyen bazı yöneticilerimiz vardı. Dönemin Mimarlık Fakültesi Dekanı bunlardan biriydi. Toplantı sonrasında onu aradığımda sekreteri ofisinde olmadığını söyledi. Dekanın kararları ilgili ikna olmadığını düşündüğü için istediği kararlar yönetim kurulundan geçmesine karşın konuyu ona bir kez daha anlatıp ikna olmasını sağlamak için onu ziyarete gitmiştim. Yasa ve tüzükler onun rehberidir. Kesinlikle dışına çıkmaz, özellikle hukuka uygunluk konusunda hassasiyet gösterir. Çalıştığı personelin özlük haklarını sonuna kadar savunur. Dürüst bir kişiliği vardır. Yanlış ve yalan bir şey söylemez ancak bazen doğruları gerektiği kadar söyler. Saygı duyulan bir kişiliği vardır ve bağlantıları çok geniştir.

Altınay'ın siyasi yaşamı süresince hiç ayrılmadığı yakın bir arkadaşı olan Hüseyin Angolemlili (TDP milletvekili) de onu şöyle anlatmaktadır:

Altınay ile uzun yıllar meclis ve parti içerisinde birlikte çalıştık. Çok çalışkan, aldığı görevleri yerine getiren, dürüst bir kişiliği vardır. Olaylara toplumsal bakar. Değerlendirmeleri kişisel değildir. Örgütücü bir yapısı vardır. Sözüünü esirgemez gerektiği yerde mutlaka söyler. Onunla unutamadığım çok anılarım var ama bunlar arasında bir tanesi var ki unutmak mümkün değildir. T.C. Başbakanı Turgut Özal bir dönem ülkemizi ziyarete gelir. Ekonomist olan Özal, KKTC içinde bir takım projelerini dönemin bakanlar kurulu üyeleriyle paylaşmak ister. Özal, kurula hitap ederek Kuzey Kıbrıs'ta ekonominin hizmet sektörüne dayandırılması gerektiğini, çifçiye verilen sübvansiyonların verilmemesi gerektiğini söyler. Bu konuda bakanlar kurulunun görüşünü sorar. Hiç kimseden ses çıkmaz. Bir tek Altınay elini kaldırır ve görüşünü söyler: "Sayın Özal öncelikle ülkemize hoş geldiniz. Bu önerileriniz, giymemiz için önerdiğiniz elbise bize bol gelir. Bizim çiftçiye ve topluma verilmiş sözümüz var, bundan dönemeyiz" der. Bunun üzerine Özal konuyu koalisyon ortakları değerlendirsin dese de dönemin Cumhurbaşkanı Denktaş kabul edilmez-

se yeni hükümet kurulur der ve koalisyon hükümeti sona erer. Bu da bizim koalisyon ortağı olarak hükümetten ayrılmamıza yol açan kararların tetikleyicisi olur.

Altınay hakkında görüş almak için başvurduğum yakın arkadaşlarımdan yine ülkemizin tanınmış hukukcularından birisi olan Çetin Veziroğlu'dur. Veziroğlu, Altınay ile ilgili düşüncelerini şöyle anlatmaktadır:

Uzun yıllar gerek mecliste gerekse partide birlikte çalıştığım Mehmet Altınay çok zeki, çok çalışkan, araştırmayı seven birisidir. Herhangi bir sorun gündemine getirildiğinde konuyu araştırmadan yorumda bulunmaz. Önce araştırmasını yapar, sonra da değerlendirmesini. Sosyal yönü çok güçlüdür. Yakın gördüğü insanlarla ilişkileri çok iyidir. Arkadaşlığı samimidir. Hitabet gücü yüksektir. Kitleleri hareket geçiren bir anlatım yeteneği vardır. Mizahi yönü çok güçlüdür.

Altınay mizahi anlayışı ve konuşmaları genelde tavsiye niteliğindedir. Bu tavsiyeler imbiçten süzölmüş gibi deneyimlerin ürünüdür. Dolayısıyla sizinle genel bir konuda konuştuğunda ya da mizahi şakalar yaptığında aslında size yön verecek tavsiyeleri de kelimeler arasından anlayabilirsiniz.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Mehmet Altınay, politik olarak belirli bir görüşe sahip olsa da, hoşgörüsü geniş olan bir kişiliği vardır. Bu hoşgörü anlayışına uzlaşmacı yaklaşımını da eklemek gerekir. Her sorunun mutlaka uzlaşmayla çözülebileceğine inanır. Yaşam felsefesini kendi ağzından çıkan ifadeyle "yaşam bisiklet pedalı çevirmeye benzer, durduğunuz anda düşersiniz" şeklinde özetlenebilir. Ona bu kadar yoğun bir iş ve çalışma tempo içerisinde "keşke yapmasaydım ya da yapsaydım dediğiniz bir şey var mı?" diye sorulduğunda ise, verdiği yanıt aslında yapılan özveriye de özetlemektedir. En büyük keşkesi ailesidir. Çocuklarına gerektiği kadar zaman ayıramadığını söyler. Onlara daha fazla zaman ayırmalıydım der. Eşi Günay Hanım'ın desteği olmasa bu kadar yoğun bir tempoyu devam ettirebilir miydi? Devam ettiremezdi gibi geliyor. Her ne kadar yeterli zaman ayıramadığını söylese de, durumun öyle olmadığını söyleyebiliriz. Levent, Fahriye ve Zehra. Oğlu ve ikiz kızları. Profesör Levent Altınay, Profesör Fahriye Altınay ve Profesör Zehra Altınay.

Üçü de kendi alanlarında ulusal ve uluslararası düzeyde etkinliği olan akademisyenler olarak kendilerine yer edinirler. Onların bu düzeye gelmelerinde Altınay'ın önemli katkısı vardır.

Politik yaşam sonrası 22 yıl yoğun bir şekilde turizm ailesine akademik, toplumsal ve yönetsel anlamda katkı sağlayan Altınay emekli olsa da, aslında daha yoğun bir temponun içerisinde girerek Yakın Doğu Üniversitesi ile Girne Üniversitesi'nde çalışmalarına, etkinliklere katılmaya, tez danışmanlığı ile idari ve akademik görevlerine devam etmektedir. Bu yazı boyunca Altınay'ın çalışma arkadaşlarıyla yaptığı görüşmeleri, öğrencilerinin düşüncelerini, kendi deneyimlerini en nesnel biçimde paylaşmaya çalıştım. KKTC yanısıra Türkiye'deki turizm sektörü, akademik camia ve öğrencileri tarafından duayen olarak kabul gören ve birçok kişiye rol model olan Altınay, emeği geçtiği kişiler tarafından saygı duyulmaya devam edecek ve unutulmamacak figürler arasında yerini alacaktır.

SEÇİLMİŞ ESERLERİ

- Altınay, M. ve Bıçak, H. A. (1996). Economic Impact of the Israeli Tourists on North Cyprus, *Annals of Tourism Research*, 23 (4): 928-931.
- Altınay, M., Okumuş, F., Araslı, H. (2004) "The Impact of Turkey's Economic Crisis of February 2001 on the Tourism Industry in Northern Cyprus, *Tourism Management*, 26 (1): 95-104.
- Altınay, L., Bıçak, H. A., ve Altınay M. (2002). Economic Integration and the Tourism Industry of North Cyprus, *Tourism Economics*, 8 (3): 325-335.
- Altınay, L. ve Altınay, M. (2003). How Will Growth be Financed by the International Hotel Companies?, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 15 (5): 274-282.
- Altınay, M., Bıçak, H. A. ve Jenkins, H. (2005). Forecasting Tourism Demand of North Cyprus, *Journal of Hospitality and Leisure Marketing*, 12 (3): 87-99.
- Altınay, L., Altınay, M., Bıçak, H. A. (2002). Political Scenarios: The Future of the North Cyprus Tourism Industry, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 14 (4): 176, 182.
- Altınay, M. ve Bıçak, H. A. (1998). Competitive Strategies for the Tourism Sector of Small Island State: The Case of North Cyprus, *Journal of Vacation Marketing*, 4 (2): 136-144.
- Altınay, M. ve Hussain, K. (2002). Sustainable Tourism Development: A Case Study of North Cyprus, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 17 (3): 272-280.
- Altınay, M., Bıçak, H. A., Ingham, H. ve Ingham, M. (2005). The Impact of (more) Enlargement on the European Employment Strategy, *Industrial Relations Journal*, 36 (6): 456-477.
- Altınay, M., Alipour, H., Hussain, K. ve Sheikhan, N. (2007). Perceptions of the Beach Users: A Case Study of the Coastal Areas of North Cyprus towards Establishment of a Carrying Capacity, *Tourism Analysis*, 12 (3): 175-190.
- Altınay, M., Aksugür, E., Günyaktı, A. ve Bıçak, H. A. (2005). Marina Development in Historical Harbour City of Girne-A North Cyprus Case, *International Conference on Coastal & Marine Tourism Development, Impacts and Management*, (CMT), Çeşme, Türkiye, 15-18 Mayıs 2005.
- Altınay, M., Bıçak, H. A. ve Başer, M. (2005). Marketing Strategies of an Unrecognized Small Island State: The Case of North Cyprus, *International Conference on Perspective Tourism Marketing*, Çeşme, Türkiye, 20-23 Mayıs 2005.
- Altınay, M., Aksugür, E., Günyaktı, A. ve Bıçak, H. A. (2005). Could Yacht Tourism be an Alternative Tourism Potential in North Cyprus?, *International Conference on Coastal & Marine Tourism Development, Impacts and Management*, (CMT 2005), Çeşme, 15-18 Kasım.
- Altınay, M., Bıçak, H. A. ve Yetkili, E. (2005). Impacts of Gazi-magusa Coastal Zone Planning, *International Conference on Coastal & Marine Tourism Development, Impacts and Management*, (CMT 2005), Çeşme, 15-18 Kasım.
- Altınay, M., Bıçak, H. A. ve Jenkins, H. (2002). Tourism Demand Function and Projections for North Cyprus, *First Tourism Congress of Mediterranean Countries*, 17-21 Nisan 2002.
- Altınay, M. ve Bıçak, H. A. (1998). *Tourism Sector of North Cyprus, Prospect Ahead, Second International Congress on Cyprus Studies*, Center for Cyprus Studies, Vol. 1B, EMU, Famagusta "Educational Strategies of North Cyprus and the Education System in the European Union", the Third International Congress on Cyprus Studies, EMU, Famagusta 2000. Dr. Mehmet Altınay, Dr. Hasan Ali Bıçak.
- Altınay, M. (1996). New Trends in World Tourism, *First International and VII National Tourism Congress*, Kuşadası, 29 Kasım-3 Aralık.
- Altınay, M. ve Bıçak, H.A. (1995). The Contribution of the Tourism Sector to the North Cyprus Economy, *25th Anniversary Conference*, Bradford, İngiltere, 8 Nisan.
- Altınay, M. ve Bıçak, H. A. (1995). Offshore Activities in the Turkish Republic of Northern Cyprus, *International Conference on Banking, Finance and Offshore Activity in Islands and Small States*, Malta, 19-21 Ocak.
- Altınay, M., Alipour, H., Hussain, K. ve Bıçak, H. A. (2006). Perceptions of the Beach Users: A Case Study of the Coastal Areas of the North Cyprus towards a 'Carrying Capacity' Establishment, *Tourism Conference 2006: New Perspectives and Values in World Tourism & Tourism Management in the Future*, 20-26 Kasım.
- Altınay, M., Bıçak, H. A. ve Alipour, H. (1995). Turizmde planlama - Politikalar ve KKTC Turizm Sektörü, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 6(3): 87-91.
- Altınay, M. (1995). DAÜ Turizm Bölümü Öğrencilerinin Staj'dan Beklentileri, *TUGEV Turizmde Seçme Makaleler*, 1996, İstanbul. Dr. Mehmet Altınay.
- Altınay, M. ve Bıçak, H. A. (1994). KKTC Turizm Sektörünün Kuvvetli ve Zayıf Yönlerinin Değerlendirilmesi, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(3): 58-63.

Hasan KILIÇ, Prof. Dr., Turizm Fakültesi, Doğu Akdeniz Üniversitesi, Salamis Yolu, Gazi Mağusa/KKTC.

E-posta: hasan.kilic@emu.edu.tr